

Olsztyn, 11 marca 2025 r.

PS-VI.431.1.1.2025.MP

Szanowna Pani

Dorota Zdziarska

Dyrektor

Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego

ul. Żołnierska 11 C

10-558 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.44.2025 z dnia 20 stycznia 2025 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Marzena Przybylska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Katarzyna Brewka – kierownik Oddziału,
3. Izabela Chowańska – główny specjalista,
4. Stella Maścianica – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Adopcyjnym w Olsztynie. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 23 stycznia 2025 r. i zakończono w dniu 31 stycznia 2025 r. Przedmiotem kontroli był proces kwalifikacji kandydatów do przysposobienia dziecka i dobór rodziny przysposabiającej pod kątem potrzeb dziecka, z uwzględnieniem działań ośrodka adopcyjnego w odniesieniu do sprawy zgłoszonej przez MRPiPS w korespondencji z dnia 8 listopada 2024 r., w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2025 poz. 49) - zwanej dalej ustawą wripsz,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2015 roku w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy (Dz.U. 2015, poz.1303), zwanego dalej rozporządzeniem 1,
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia spraw (Dz.U. 2023 r., poz. 1828), zwanego dalej rozporządzeniem 2,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809) – zwanej dalej KRiO.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. W-MOA / Jednostka / Ośrodek – co oznacza: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie,

2. Ośrodek w Olsztynie – co oznacza: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie (realizujący zadania w Olsztynie),
3. Filia w Elblągu – co oznacza: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie – Filia w Elblągu,
4. Filia w Ełku – co oznacza: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie – Filia w Ełku,
5. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie, panią Dorotę Zdziarską,
6. Wicedyrektor – co oznacza: Wicedyrektora Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie, panią.....,
7. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie,
8. WBD – co oznacza: Wojewódzki Bank Danych,
9. Komisja Kwalifikacyjna / Komisja – co oznacza: Komisje Kwalifikacyjne kandydatów do przysposobienia dziecka oraz dzieci zgłoszonych do przysposobienia, działające w: Ośrodku w Olsztynie, Filii w Ełku i Filii w Elblągu,
10. Regulamin Komisji – co oznacza: Regulamin Komisji Kwalifikacyjnej Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie, stanowiący załącznik do Regulaminu,
11. kwalifikacja krajowa – co oznacza: kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, w rozumieniu art. 166 ust. 1 ustawy w.r.p.z,
12. kandydat / kandydaci – co oznacza: kandydata/kandydatów do przysposobienia dziecka, o których mowa w art. 172 ustawy w.r.p.z,
13. Wykaz kadry – co oznacza: wykaz osób zatrudnionych w Ośrodku w okresie podlegającym kontroli, sporządzony przez Dyrektora,
14. Wykaz kandydatów Olsztyn – co oznacza: wykaz kandydatów do przysposobienia dziecka w Ośrodku w Olsztynie w okresie objętym kontrolą,
15. Wykaz kandydatów Elbląg – co oznacza: wykaz kandydatów do przysposobienia dziecka w Filii w Elblągu w okresie objętym kontrolą,
16. Wykaz kandydatów Ełk – co oznacza: wykaz kandydatów do przysposobienia dziecka w Filii w Ełku w okresie objętym kontrolą,
17. karta dziecka – co oznacza: informację o sytuacji prawnej, rodzinnej i zdrowotnej dziecka, o której mowa w art. 164 ust. 2 pkt 2 ustawy w.r.p.z, której wzór określono w rozporządzeniu 1 i w rozporządzeniu 2,
18. metryka prowadzenia sprawy – co oznacza: integralną część karty dziecka, której wzór określono w rozporządzeniu 1 i w rozporządzeniu 2,
19. Wykaz dzieci Olsztyn – co oznacza: wykaz dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia w Ośrodku w Olsztynie, w okresie objętym kontrolą,
20. Wykaz dzieci Elbląg – co oznacza: wykaz dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia w Filii w Elblągu, w okresie objętym kontrolą,
21. Wykaz dzieci Ełk – co oznacza: wykaz dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia w Filii w Ełku, w okresie objętym kontrolą,
22. Rejestr – co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
23. opiekunka zastępcza – co oznacza: panią ....., prowadzącą rodzinę zastępczą, w której przebywała dziewczynka,

24. małoletnia / dziecko / dziewczynka – co oznacza:.....,

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia jej zakończenia, z wykorzystaniem dokumentów powstałych wcześniej, a mających wpływ na działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą. Przeprowadzono ją w obecności pani Doroty Zdziarskiej – Dyrektora Ośrodka oraz pani.....– Wicedyrektora Ośrodka. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w W-MOA dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora oraz Wicedyrektora. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną Jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się pozytywnie z nieprawidłowością.

I. Zasady działania i organizacji W-MOA.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który działa na podstawie:

- Statutu Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie przyjętego Uchwałą Nr XLVIII/702/23 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28.03.2023 r. **/akta kontroli str. 1-5/**,
- Regulaminu Organizacyjnego Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 2/2023 Dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie z dnia 4.09.2023 r. wraz ze zmianami **/akta kontroli str. 6 - 27/**,
- Regulaminu Komisji Kwalifikacyjnej Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie, stanowiącego załącznik do Regulaminu Ośrodka **/akta kontroli str. 28-39/**.

Statutowym celem działania Ośrodka jest realizacja zadań samorządu województwa w zakresie prowadzenia procedur przysposobienia i przygotowania osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka.

W-MOA mieści się w Olsztynie, posiada podległe mu ośrodki zamiejscowe w Ełku i Elblągu. W-MOA kieruje Dyrektor, przy pomocy Wicedyrektora. Zgodnie z Regulaminem, w przypadku, gdy Dyrektor nie może pełnić obowiązków służbowych jego funkcję pełni Wicedyrektor. Pracą podległych W-MOA: Filii w Ełku i Filii w Elblągu kierują zatrudnieni w nich Kierownicy.

II. Zgodność zatrudnienia pracowników merytorycznych W-MOA w Olsztynie z wymaganymi kwalifikacjami.

Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym **/akta kontroli str. 40 – 41/**, oprócz Dyrektora w badanym okresie, w W-MOA zatrudnionych było łącznie 21 osób:

- pedagodzy – 13 osób, każdy w wymiarze 1 etatu, z czego jeden pełnił jednocześnie funkcję Wicedyrektora, a 2 pełniło jednocześnie funkcję Kierownika Filii w Elblągu oraz Filii w Ełku,
- psychologów – 8 osób, w tym 6 osób w wymiarze 1 etatu, 1 osoba w wymiarze 1/2 etatu, 1 osoba w wymiarze 1/3 etatu.

Na dzień rozpoczęcia kontroli 2 psychologów nie wykonywało swojej pracy z powodu usprawiedliwionej nieobecności.

Na podstawie przedłożonych dokumentów osobowych ww. pracowników stwierdzono, że posiadali oni odpowiednie do zajmowanego stanowiska kwalifikacje, określone w art. 158 ust. 1 pkt. 1 i 2 oraz art. 159 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w.r.p.s., spełniali też wymogi określone w art. 158 ust. 1 pkt. 1-5 oraz art. 159 ust. 1 pkt. 3-5 ustawy w.r.p.s., co zostało potwierdzone stosownymi oświadczeniami.

Zgodnie z art. 158 ust. 1 pkt. 6 ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora i Wicedyrektora) oraz art. 159 ust. 1 pkt. 6 ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób) osoby zatrudnione w ośrodku adopcyjnym mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestr Sprawców Przepędzeń na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

W myśl art. 7b ust. 2 pkt 4 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Ośrodka sprawdza i potwierdza pracodawca. Ponadto, stosownie do przepisów art. 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. 2024 poz. 560) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed nawiązaniem z nią stosunku pracy. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Na podstawie przedłożonej dokumentacji osobowej psychologów i pedagogów stwierdzono, że zostali oni sprawdzeni w Rejestrze w ustawowo określonych terminach i w nim nie figurują, za wyjątkiem 3 osób zatrudnionych na stanowisku psychologa, którzy nie zostali sprawdzeni w Rejestrze:

- w przypadku psychologa poz. 10 z Wykazu kadry, zatrudnionego od 17.10.2016 r., weryfikacji w Rejestrze dokonano w dniu 25.09.2024 r. (i stwierdzono że w nim nie figuruje), a więc po terminie wskazanym w obowiązujących przepisach,
- w przypadku psychologów poz. 12 i 21 z Wykazu kadry – weryfikacji w Rejestrze **nie dokonano w ogóle.**

Odnosząc się do powyższej nieprawidłowości, Dyrektor wyjaśnił: „(...) w związku z tym, że wymienieni pracownicy nie wykonywali faktycznie pracy (między 01.02.2023 r. a 31.07.2023 r.) z powodu przebywania na urlopach macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych, tj.:

- [tu imię i nazwisko] od dnia 14.12.2020 r. do 04.03.2025 r.;
- [tu imię i nazwisko] od dnia 12.09.2017 r. do 05.02.2026 r.,
- [tu imię i nazwisko] od 18.10.2019 r. do 30.09.2024 r., *uznałam, że weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przepędzeń na Tle Seksualnym, aby była jak najbardziej aktualna, należy dokonać z momentem zadeklarowania przez pracownika powrotu do pracy, tak, jak uczyniłam w przypadku [tu imię i nazwisko] (powrót do pracy od 01.10.2024 r. weryfikacja w RSPnTS w dniu 25.09.2024 r.)”/akta kontroli str. 42-44/.*

Ponadto na podstawie wydruku z Rejestru ustalono, że w przypadku Dyrektora, **weryfikacji w Rejestrze dokonał on sam** w dniu 18.03.2021 r. (stwierdzono, że w nim nie figuruje) **/akta kontroli str. 45/.**

Zgodnie z zapisem art. 7 ustawy z dnia z dnia 28 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 1135) **czynności pracodawcy wobec kierowników jednostek organizacyjnych samorządu województwa wykonuje marszałek województwa.** Ponadto jak wynika z:

- zapisu § 11 pkt 11 Regulaminu Jednostki: *„Dyrektora zatrudnia i zwalnia Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego reprezentowany przez Marszałka”,*

- Uchwały Nr 6/61/21/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie powierzenia Pani Dorocie Zdziarskiej – Wicedyrektorowi Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie pełnienia obowiązków Dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie, na czas określony tj. do czasu zatrudnienia Dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie oraz pisma w tej sprawie, skierowanego do pani Doroty Zdziarskiej w dniu 2 lutego 2021 r. **/akta kontroli str. 46-47/**,
- Uchwały Nr 18/184/22/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zatrudnienia Dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie na czas określony tj. od 19 kwietnia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. **/akta kontroli str. 48/**,
- Uchwały Nr 64/757/22/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zatrudnienia pani Doroty Zdziarskiej na stanowisku Dyrektora W-MOA w Olsztynie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 stycznia 2023 r., podpisanej przez ówczesnego Przewodniczącego Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego i ówczesnego Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego **/akta kontroli str. 49/**,
- umowy o pracę zawartej w dniu 30 grudnia 2022 r. pomiędzy Dyrektorem a ówczesnym Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego na czas nieokreślony od 1 stycznia 2023 r. **/akta kontroli str. 50/**.

to Marszałek – w myśl regulacji zawartej w art. 7b ust. 2 ustawy wrispz – posiadał delegację do złożenia zapytania w Rejestrze, w stosunku do Dyrektora W-MAO w Olsztynie. Obowiązek ten winien być wypełniony do **31 lipca 2023 r.**

W toku kontroli, zespół inspektorów skierował do Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, za pośrednictwem Dyrektora Ośrodka Adopcyjnego, zapytanie o przyczynę powstania stwierdzonej nieprawidłowości tj. niezweryfikowania Dyrektora Ośrodka w Rejestrze przez pracodawcę tj. Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego **/akta kontroli str. 51-53/**.

Odpowiadając na zapytanie Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, wskazał: „(...) iż pracodawcą Dyrektora W-MOA jest ww. Ośrodek, będący jednostką budżetową Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Obecna Pani Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie pełni funkcję od 19.04.2021 r. Co istotne, przed nawiązaniem stosunku pracy z osobą wskazaną w katalogu zajęć polegających weryfikacji, o którym mowa w art. 12 ust. 6 ustawy (Dz.U z. 2024 r. poz. 1802 t.j.) podjęto stosowne kroki, mające na celu sprawdzenie informacji o potencjalnym pracowniku. Zgodnie z przywołanym powyżej przepisem, 31.03.2021 r. ówczesny Dyrektor Departamentu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie skierował do W-MOA pismo ze wskazaniem konieczności sprawdzenia przez pracodawcę – Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie, Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym [organowi kontroli nie przedłożono tego pisma ani w toku kontroli, ani w korespondencji zawierającej niniejsze wyjaśnienia]. Weryfikacja Pani Dyrektor w bazie danych Rejestru została dokonana przed zawarciem umowy o pracę co nastąpiło 19.04.2021 r. Tym samym czynność mająca na celu potwierdzenie, że dane Pani Dyrektor nie są zamieszczone w Rejestrze została wykonana, a stosowny dokument w postaci wydruku z Rejestru znajduje się w aktach osobowych Pani Dyrektor. W związku ze zmianą stanu prawnego i wprowadzeniem regulacji szczególnej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej odnośnie sprawdzenia i potwierdzenia przez pracodawcę w rejestrze wymagań dotyczących kierowników, dyrektorów lub innych osób zatrudnionych w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka (art. 7b ust. 2 pkt 4 ustawy), polecenie dostosowania się do przedmiotowych wytycznych ustawodawcy zostało przekazane do analizy i realizacji Warmińsko-Mazurskiemu Ośrodkowi Adopcyjnemu jako pracodawcy wszystkich zatrudnionych w nim osób. To Ośrodek jako pracodawca posiadał dostęp i możliwość weryfikacji wszystkich pracowników W-MOA w systemie Rejestru. W wyniku kontroli przeprowadzonej w W-MOA przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 23-31 stycznia 2025 r. ujawniono, że jednostka organizacyjna samorządu województwa, którą jest ośrodek adopcyjny nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 7b ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Po uzyskaniu tej informacji niezwłocznie zaleciła podjęcie czynności, mających na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Ich wyniki wskazują, że przyczyną niezwyfikowania Dyrektora W-MOA w Rejestrze Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym w okresie od 1 lutego do 31 lipca 2023 r. były trudności w interpretacji regulujących te kwestię przepisów. Nadmieniam, że Pani Dyrektor W-MOA została sprawdzona we wskazanym wyżej Rejestrze przez pracodawcę w dniu 21.01.2025 r. Wynik tej weryfikacji nie pozostawia wątpliwości, że nie figuruje ona w bazie Rejestru Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym i może pełnić funkcję dyrektora w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Wynikający z ustawy obowiązek w zakresie zapewnienia ochrony małoletnich nie został nigdy naruszony. W związku jednak z zaistniałą sytuacją, zostaną podjęte dodatkowe działania wyjaśniające i kontrolne, mające na celu zapobieżenie wystąpieniu tego typu problemów w przyszłości”.

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości, za które odpowiadają 2 osoby:

- Dyrektor Ośrodka - za sprawdzenie 1 pracownika merytorycznego w Rejestrze po terminie określonym w obowiązujących przepisach oraz niesprawdzenie 2 pracowników merytorycznych w Rejestrze w ogóle,
- ówczesny Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego – za niedokonanie weryfikacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,

była niewłaściwa interpretacja przepisów. Nie stwierdzono skutków powyższych nieprawidłowości.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, kto dopuszcza do pracy lub innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 2 powyższej ustawy, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

III. Proces kwalifikacji kandydatów do przysposobienia dziecka.

W toku kontroli stwierdzono, że Ośrodek, zgodnie z art. 161 ust. 1 i ust. 1a ustawy wripsz prowadził m.in. dokumentację dotyczącą kandydatów do przysposobienia dziecka oraz dokumentację dotyczącą dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia z zastosowaniem formy papierowej, oraz za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 155a ust. 1 ustawy wripsz.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą było 62 kandydatów do przysposobienia dziecka, z czego zakwalifikowanych przez:

- Ośrodek w Olsztynie – 35, w tym 2 osoby niepozostające w związku małżeńskim **/akta kontroli str. 54-58/**,
- Filię w Elblągu – 13, w tym 2 osoby niepozostające w związku małżeńskim **/akta kontroli str. 59-63/**,
- Filię w Ełku – 14 **/akta kontroli str. 64-67/**.

W tym samym czasie zakwalifikowanych do przysposobienia było 125 dzieci, z czego przez:

- Ośrodek w Olsztynie – 76 **/akta kontroli str. 68-77/**,
- Filię w Elblągu – 32 **/akta kontroli str. 78-81/**,
- Filię w Ełku – 17 **/akta kontroli str. 82-84/**.

W toku kontroli, szczegółowej analizie poddano 19 teczek kandydatów do przysposobienia dziecka:

- 13 – z Wykazu kandydatów Olsztyn – poz. 9, 12, 16, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 32, 34, 35,
- 3 – z Wykazu kandydatów Elbląg – poz. 1, 2, 3,
- 3 – z Wykazu kandydatów Ełk – poz. 4, 5, 13.

Ustalono, że z osobami zgłaszającymi się do Ośrodka w celu przysposobienia dziecka prowadzono rozmowę mającą na celu wstępne rozpoznanie ich motywacji, oczekiwań w stosunku do dzieci, sytuacji rodzinnej i mieszkaniowej oraz poinformowanie o warunkach, jakie powinni spełniać kandydaci i obowiązujących procedurach kwalifikacyjnych. Rozmowa wstępna służyła także zbadaniu stopnia akceptacji decyzji o adopcji przez każdego z małżonków oraz ewentualnych rozbieżności m.in. w ich poglądach. Podczas rozmowy sporządzano dokument *Informacje o kandydatach/kandydatce/kandydacie* **/akta kontroli str. 85-87/**.

Po wstępnej rozmowie z kandydatami, którzy w dalszym ciągu deklarowali chęć przysposobienia dziecka, przeprowadzany był wywiad adopcyjny. W związku z tym, że nie we wszystkich wywiadach znajdowała się informacja, że zostały one przeprowadzone w miejscu zamieszkania kandydatów, w ramach instruktażu zwrócono uwagę na konieczność dokumentowania tego faktu, ponieważ ocena warunków mieszkaniowych kandydatów, jest bardzo ważnym elementem składającym się na wstępną ocenę kandydatów. Dyrektor i Wicedyrektor zapewniły, że w przypadku każdego kandydata wywiad adopcyjny przeprowadzany jest w miejscu jego zamieszkania. Dodatkowo Dyrektor oświadczył w formie pisemnej: „*Informuję, że wywiady adopcyjne przeprowadzane są każdorazowo w miejscu zamieszkania kandydatów na przysposabiających*” **/akta kontroli str. 88/**.

Kandydaci mieli założoną teczkę, w której Ośrodek gromadził i przechowywał dokumentację stanowiącą źródło informacji niezbędnych do zakwalifikowania kandydatów do przysposobienia dziecka, informacje gromadzone były też w systemie teleinformatycznym.

Zgodnie z art. 172 ust. 5 ustawy wrispz przed skierowaniem kandydata na szkolenie Ośrodek dokonywał wstępnej oceny, z uwzględnieniem: kwalifikacji osobistych, o których mowa w art. 114 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, motywacji do podjęcia się wychowywania dziecka, wywiadu adopcyjnego. Przed zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., z 2022 r., poz. 2140), - zwanej dalej nowelizacją - które weszły w życie 1 lutego 2023 r., kandydaci, zgłaszając się do Ośrodka, składali odręcznie napisane wnioski „*o przygotowanie ich do roli rodzica adopcyjnego*”. Na podstawie tych wniosków Ośrodek dokonywał ich wstępnej kwalifikacji, w celu skierowania ich na szkolenie.

Po nowelizacji, zgodnie z art. 172 ust. 6 ustawy wrispz wstępna ocena kandydata, o której mowa w art. 172 ust. 5 ustawy wrispz, przeprowadzana była na wniosek kandydata. W związku z tym w Ośrodku opracowano i przyjęto do stosowania wzór wniosku kandydata o przeprowadzenie wstępnej oceny, uwzględniający wszystkie informacje, o których mowa w art. 172 ust. 6 ustawy wrispz **/akta kontroli str. 89-93/**. Do wniosku dołączano też załączniki, o których mowa w art. 172 ust. 7 ustawy wrispz. W celu zdiagnozowania kandydatów na rodziców przysposabiających, Ośrodek przeprowadzał badania psychologiczne i pedagogiczne zgodnie z art. 156 ust.1 pkt 6 ustawy wrispz oraz sporządzał *Opinię psychologiczno-pedagogiczną*, której przykład stanowi **akta kontroli str. 94-103**. Po sporządzeniu ww. Opinii zespół specjalistów oceniał kandydatów i na tej podstawie podejmował decyzję o dopuszczeniu ich lub nie do szkolenia. Po dokonaniu oceny kandydatów przez Komisję kandydaci otrzymywali pismo, w którym Ośrodek informował o ich zakwalifikowaniu na szkolenie lub braku kwalifikacji **/akta kontroli str. 104-105/**. W okresie objętym kontrolą 6 kandydatom wydano negatywną wstępną ocenę. Stwierdzono, że w przypadku wydania negatywnej - *Wstępnej Oceny Kandydatów Do Przystosobienia Dziecka*, Ośrodek szczegółowo uzasadniał przyczyny negatywnej oceny i wskazywał obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym mu prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonym dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2022r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – zgodnie z art. 172 ust. 11 ustawy wrispz. Z uzyskanych informacji wynika, że żaden kandydat nie skorzystał z tego prawa. Decyzje o wydaniu wstępnej oceny zapadała na Komisji Kwalifikacyjnej, która z posiedzenia sporządzała protokół **/akta kontroli str. 106-108/**. Ustalono, że opinie przedstawiane były kandydatom, co potwierdzają ich podpisy, wraz z datą zapoznania zamieszczoną na dokumencie **/akta kontroli str. 108/**.

Zgodnie z zapisem art. 172 ust. 9 ustawy wrispz ośrodek adopcyjny przeprowadza wstępną ocenę kandydata do przysposobienia dziecka oraz umożliwia mu rozpoczęcie szkolenia w terminie nie dłuższym niż 4 miesiące od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6, wraz z dokumentami o których mowa w ust. 7. Na podstawie analizy przedstawionej dokumentacji stwierdzono, że w przypadku 2 małżeństw szkolenie nie rozpoczęło się w wymaganym terminie:

- w przypadku małżeństwa w Wykazie kandydatów Olsztyn pod poz. 24 (W-MOA.420.9.2022), wniosek wraz z wymaganymi dokumentami wpłynął 8.05.2023 r. , a szkolenie rozpoczęło 27.09.2023 r. (szkolenie kandydaci powinni rozpocząć do 9.09.2023 r.),
- w przypadku z małżeństwa w Wykazie kandydatów Ełk pod poz. 4 (W-MOA.F2.420.9.2023), wniosek wraz z wymaganymi dokumentami wpłynął 11.12.2023 r., a szkolenie rozpoczęło 2.09.2024 r. (szkolenie kandydaci powinni rozpocząć do 12.04.2024 r.).

Dyrektor, zapytana o przyczynę powyższych opóźnień, odpowiedziała: *„Realizacja organizacji szkolenia dla kandydatów na rodziców adopcyjnych przez W-MOA wymaga zebrania grupy uczestników szkolenia, gdyż szkolimy programem PRIDE, który ma charakter głównie warsztatowy i wymaga odpowiedniej liczby uczestników. Kandydaci, którzy zgłaszają się do Ośrodka składają wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w różnych terminach co ma znaczenie przy wskazywaniu terminu szkolenia (4 miesiące). W przypadku kandydatów z oznaczeniem W-MOA.420.9.2022 zaproponowano termin rozpoczęcia szkolenia, gdyż pozwalało to na utworzenie grupy zgodnie ze standardami programu PRIDE oraz zachowaniem terminu w stosunku do pozostałych kandydatów, którzy zostali zakwalifikowani na szkolenie.*

W przypadku kandydatów z oznaczeniem W-MOA.F2.420.9.2023, nie mogli oni rozpocząć szkolenia w terminie ustawowym z powodu braku pełnego składu trenerskiego (2 osób) ponieważ pracownik

będący trenerem rozwiązał stosunek pracy z W-MOA. Zaproponowano kandydatom możliwość odbycia szkolenia w Ośrodku w Olsztynie lub w Elblągu. Kandydaci jednak podjęli decyzje, iż czekają na podjęcie szkolenia w Ośrodku w Ełku motywując to odległością od miejsca zamieszkania” /akta kontroli str. 109-110/. Biorąc pod uwagę powyższe, tj., że w przypadku kandydatów z Olsztyna, termin przekroczony był nieznacznie, a w przypadku kandydatów z Ełku wystąpiły obiektywne trudności uniemożliwiające rozpoczęcia szkolenia na rodziców adopcyjnych w terminie, a kandydatom zaproponowani udział w szkoleniu w Olsztynie lub w Elblągu, przyjęto ww. wyjaśnienia i odstąpiono od wydania zalecenia w tym zakresie.

*Szkolenie kandydatów na rodziców adopcyjnych i zastępczych odbywało się wg. programu „PRIDE”: Adopcja, zgodnie z decyzją Nr 4/2020/RA z dnia 21.12.2020 r. Szkolenia przeprowadzane były przez uprawnionych do tego pracowników Ośrodka, przykładowe świadectwo ukończenia szkolenia stanowi **akta kontroli str. 111-112.***

Po zakończeniu szkolenia, co do zasady odbywały się spotkania decyzyjne trenerek PRIDE z kandydatami, w trakcie których podejmowano dwustronną decyzję. Jej podstawą była samoocena posiadanych przez kandydatów kompetencji opiekuńczo wychowawczych, w 5 kategoriach /akta kontroli str. 113-114/, a następnie ocena ich predyspozycji przez prowadzących szkolenie. Jeśli po ukończeniu szkolenia kandydaci otrzymają pozytywną ocenę i podtrzymują wolę bycia rodzicami, zostają zakwalifikowani na kandydatów do przysposobienia dziecka. Otrzymują wówczas opinię kwalifikacyjną zawierającą informacje określone w art. 172a ustawy wripsz /akta kontroli str. 115-116/. Ośrodek prowadził rejestr wydanych zaświadczeń.

Stwierdzono, że w przypadku wydania negatywnej opinii kwalifikacyjnej, Ośrodek uwzględnił w niej szczegółowe uzasadnienie przyczyn takiej opinii i wskazywał obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – zgodnie z art. 172a ust. 5 ustawy wripsz /akta kontroli str. 115-116/. W okresie objętym kontrolą Ośrodek wydał 1 negatywną opinię kwalifikacyjną. W badanym okresie kandydaci nie skorzystali z prawa złożenia skargi /akta kontroli str. 117/.

IV. Dobór rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka.

W toku kontroli zapytano Dyrektora o sposób realizacji obowiązku wynikającego z art. 169 ust. 1 pkt. 1 ustawy wripsz, polegającego na udostępnieniu informacji o dziecku kandydatom do przysposobienia dziecka oraz umożliwienia im kontaktu z dzieckiem. Z udzielonej informacji wynika że: „Po ukończeniu szkolenia i otrzymaniu pozytywnej opinii kwalifikacyjnej o kandydatach do przysposobienia, Ośrodek udostępnia kandydatom informacje o dziecku podczas spotkania kandydatów z psychologiem lub pedagogiem na terenie Ośrodka czego potwierdzeniem jest podpisane przez kandydatów stosowne Oświadczenie (załącznik). W przypadku braku Oświadczenia dokumentem potwierdzającym zapoznanie się kandydatów z informacjami o dziecku jest notatka służbowa pracownika. Pierwszy kontakt rodziny z dzieckiem psycholog bądź pedagog organizuje współpracując z opiekunem zastępczym i odbywa się ono w obecności psychologa bądź pedagoga Ośrodka, co zostaje odnotowane w dokumentacji dziecka w „Metryce prowadzenia sprawy” i w „Karcie pracy z rodziną” a jej przebieg ujęty jest w piśmie przewodnim do Sądu składanym wraz z wnioskami kandydatów o przysposobienie i wydanie zarządzenia tymczasowego. W przypadku, gdy spośród kandydatów zakwalifikowanych w naszym Ośrodku nie zostanie

dokonany dobór rodziny, „Karta dziecka” i dokumentacja kwalifikacyjna wprowadzona jest do WBD w systemie Adopcja. Na podstawie analizy dokumentacji dziecka Ośrodek WBD wskazuje kandydatów dla danego dziecka w systemie ADOPCJA. W-MOA nie ma możliwości wglądu w systemie, w szczegółową dokumentację wskazanych kandydatów. Wszelkie uzgodnienia są realizowane między Ośrodkami telefonicznie. Jeżeli kandydaci wyrażają gotowość poznania dziecka, pierwszy kontakt z dzieckiem jest organizowany przez W-MOA w Olsztynie. W porozumieniu z opiekunem dziecka i będąc w kontakcie z macierzystym Ośrodkiem kandydatów. Pierwszy kontakt odbywa się w dokumentacji dziecka w „Metryce prowadzenia sprawy”, a jej przebieg ujęty jest w piśmie do Sądu składanym wraz z wnioskami kandydatów o przysposobienie i wydanie zarządzenia tymczasowego. Pełna dokumentacja kandydatów wraz z wnioskami o przysposobienie i preadopcję jest przekazywana przez Ośrodek macierzysty kandydatów do W-MOA i z naszym pismem przewodnim składana jest w Sądzie Rodzinnym” /akta kontroli str. 118-120/.

Do powyższej informacji dołączono wzór oświadczenia, które składają kandydaci do przysposobienia dziecka jako potwierdzenie, że zostali zapoznani z sytuacją prawną, rodzinną i informacją na temat rozwoju psychoruchowego dziecka.

Analiza przedłożonej kontrolującym dokumentacji wykazała, że kandydaci składali oświadczenie zgodnie z tym wzorem bądź też pracownik Ośrodka sporządzał notatkę potwierdzającą udostępnienie kandydatom informacji o dziecku. Z pierwszego kontaktu kandydatów z dzieckiem również sporządzana była notatka /akta kontroli str. 121-122/.

Ponadto, zapytana o to w jaki sposób odbywa się procedura zaprzyjaźniania dziecka z kandydatami, Dyrektor odpowiedziała: „W Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Adopcyjnym w Olsztynie nie wprowadzono wewnętrznej procedury dotyczącej procesu zaprzyjaźniania dziecka z kandydatami na rodziców. Procedura ta jest przeprowadzana zgodnie ze standardami programu szkoleniowego „Pride Adopcja” (...). Przebieg procesu zaprzyjaźniania dziecka z kandydatami na rodziców adopcyjnych odbywa się w każdym przypadku z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i gotowości dziecka. Każdorazowo pierwsze spotkanie odbywa się w miejscu pobytu dziecka, przy udziale pedagoga, psychologa naszego Ośrodka. Pierwsze spotkanie jest spotkaniem zapoznawczym. Czas tego spotkania nie jest określony (od 1 godz. do 3 godz.) Informacja o przebiegu kontaktu zawarta jest w piśmie przewodnim dołączonym do dokumentacji składanej do Sądu Rodzinnego wraz z wnioskami kandydatów oraz wydanie zarządzenia tymczasowego. Decyzja o kolejnej wizycie poniekąd oznacza decyzję na „tak” i jej termin ustalany jest z opiekunem zastępczym. Ilość wizyt nie jest nigdzie jasno określona, zależy od gotowości dziecka i kandydatów. Dzieci bardziej ostrożne potrzebują większej liczby spotkań, które mają dziecko oswoić ze zmianą.(...) Przebieg kolejnych kontaktów jest monitorowany przez opiekunów zastępczych, z którymi Ośrodek jest w stałym kontakcie. Również w stałym kontakcie pozostajemy z kandydatami – na bieżąco omawiane są potrzeby dziecka, zachowania, emocje, „dostrajanie” do dziecka. Jeżeli kandydaci lub opiekun zastępczy podczas kolejnych spotkań komunikują trudności w nawiązywaniu relacji, bieżącego wsparcia pedagogicznego lub psychologicznego udziela pracownik merytoryczny, uczestnicząc podczas wizyty kandydatów dziecka.

Informacje o trudnościach w przebiegu zaprzyjaźniania rodziny z dzieckiem zawarte są w notatce służbowej. Decyzja o złożeniu wniosków o adopcję i preadopcję należy do kandydatów. Jeżeli są przekonani o słuszności swojej decyzji, dokumenty składamy dość szybko. W przypadku gdy kandydaci wskazani są za pośrednictwem WBD, proces zaprzyjaźniania z dzieckiem wygląda tak samo. Natomiast współpraca ośrodków w takich sytuacjach polega na pośrednim

.....W dniu 10.12.2024r. W-MOA w Olsztynie dokonał doboru kandydatów na rodzinę adopcyjną dla dziecka (poz. 35 z wykazu kandydatów Olsztyn na przysposabiających).

Pierwszy kontakt kandydatów z dzieckiem odbył się w dniu 27.12.2024r. przy udziale pedagoga

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Izabela Chowańska - główny specjalista

Stella Maścianica - główny specjalista

Marzena Przybylska - główny specjalista

Katarzyna Brewka – kierownik Oddziału